

Rautjärven kunnan ilmastosuunnitelma 2025 - 2029

Eymplk 19.02.2025 § 17

Valmistelija

Juho Jylhä, tekninen johtaja
p. 0400 654 897, juho.jylha@rautjarvi.fi

Rautjärven kunnan ilmastosuunnitelma on laadittu vuosien 2023-2025 aikana. Työtä koordinoi Etelä-Karjalan liitto. Ilmastosuunnitelmien laatimiseen saatiin ympäristöministeriön myöntämä valtionavustus. Ilmastosuunnitelman sisältö noudattaa ilmastolain (423/2022) § 14a mukaisia vaatimuksia.

Ilmastosuunnitelma toimii Rautjärven kunnan tekemän ilmastotyön pohjana ja sen on määrä tehdä kunnan ilmastotyöstä näkyvämpää ja määrätietoisempää. Ilmastoteoilla on usein mahdollista saavuttaa myös taloudellisia säästöjä, kilpailuetua ja vetovoimaa.

Ilmastosuunnitelmatyön aikana osallistettiin laajasti Rautjärven kunnan henkilöstöä, päättäjiä, kuntalaisia, nuoria ja alueen muita toimijoita. Yhteistyötä tehtiin Etelä-Karjalan muiden kuntien, alueella käynnissä olevien ilmastohankkeiden ja aiheen asiantuntijaorganisaatioiden kanssa. Suunnitelma laadittiin samanaikaisesti viiden muun Etelä-Karjalan kunnan kanssa (Parikkala, Ruokolahti, Lemi, Luumäki, Taipalsaari). Prosessin aikana kokoontui säännöllisesti kuntien edustajista koostuva ilmastosuunnittelun työryhmä, jossa myös Savitaipale oli mukana.

Ilmastosuunnitelma tukee ja vahvistaa kaikilta osin Rautjärven kunnan Hinku-työtä ja suunnitelmassa Hinku-työ on sisällytetty ilmastojohtamiseen. Kunta-alan energiatehokkuussopimus on työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston ja Kuntaliiton välinen sopimus energian tehokkaammasta käytöstä kunta-alalla vuosina 2017-2025. Rautjärven kunta on allekirjoittanut energiatehokkuussopimuksen, jossa se sitoutuu Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen toimenpiteisiin ja tavoitteisiin. Sopimuksen mukaisesti liittyjän asuinrakennuskanta liitetään ensisijaisesti Kiinteistöalan energiatehokkuussopimuksen vuokra-asuntoyhteisöjä koskevaan toimenpideohjelmaan. Energiatehokkuussopimusta seurataan ja siitä raportoidaan vuosittain.

Kunnan ilmastosuunnitelmasta on parhaillaan käynnissä yleinen kuuleminen. Ennen suunnitelman vahvistamista kuntalaisilta pyydetään näkemyksiä suunnitelman sisällöistä. Kommentit on pyydetty jättämään 21.2.2025 klo 12.00 mennessä.

Ilmastosuunnitelman upeasta kuvituksesta vastaavat Simpeleen koulun oppilaat. Kuvitus on laadittu otsikolla ”Mikä kotikuntani luonnossa on parasta ja mikä puolestaan herättää huoleni?”

Rautjärven kunnan päästövähennystavoite

Kuntien ilmastotyöryhmässä yhteisesti sovittiin, että kunnan ilmastosuunnitelmaan tullaan asettamaan kaksi päästövähennystavoitetta, jotka ovat yhtä aikaa voimassa. Tavoite 1 ei sisällä päästöhyvityksiä, kun taas tavoite 2 sisältää HINKU-laskentasääntöjen mukaiset päästöhyvitykset.

Rautjärvellä päästöhyvityksiä on arveltu tulevaisuudessa saatavan aurinkovoimasta, biokaasun tuotannosta (EKJH:n omistusosuus) ja maankäyttösektorin nieluja lisäävistä tai turvemaiden CO₂-päästöjä vähentävistä toimista (LULUCF).

Rautjärven tavoite 1.

- Vähennetään alueen kasvihuonekaasupäästöjä kansallisen tavoitteen mukaisesti 60 % vuodesta 1990 vuoteen 2030.

Rautjärven tavoite 2.

- HINKU-tavoite eli päästöhyvitykset mukaan luettuna vähennetään alueen kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuodesta 2007 vuoteen 2030.

Rautjärvellä ilmastotyöhön syvennyttiin laskemalla marraskuussa 2023 arvio päästökehityksestä tuleville vuosille. Skenaariossa tavoitteeksi asetettiin HINKU-maakunnan ja -kunnan mukaisesti -80% päästövähennys. Tavoiteskenaariossa päästiin -83,9 % päästövähennykseen (sis. päästöhyvitykset). Ilman päästöhyvityksiä päästiin -67 % päästövähennykseen. Suurimmat vähennyspotentiaalit todettiin olevan rakennusten energiatehokkuudessa ja tieliikenteessä.

Maatalouden päästöissä on odotettavissa melko pieniä muutoksia tulevina vuosina. Maataloussektorilla tapahtuu kuitenkin paljon käytännön ilmastotyötä, jota pyritään nostamaan esiin ja tuomaan näkyväksi muun muassa alueella käynnistyvillä maaseudun ilmastohankkeilla.

Ilmastotyön painopisteet ja strategiset tavoitteet vuosille 2025-2029

Rautjärven kunnan strategiassa yhtenä arvona on vastuullisuus; halutaan panostaa hiilineutraaliuteen ja vihreän siirtymän teknologioihin. Tavoitteena on päästöttömään energiaan perustuvan yritystoiminnan kehittyminen ja etätyön edellytysten parantaminen.

Rautjärven kunta linjaa vuosien 2025-2029 tärkeimmiksi ilmastotyön painopisteiksi ja strategisiksi tavoitteiksi ilmastojohtamisen sekä energia- ja liikennesektorin keskeisimmät toimenpiteet.

Ilmastojohtamisella tarkoitetaan organisaation toimintatapoja ja ilmastotyötä ohjaavia työkaluja. Hyvällä ilmastojohtamisella kunta voi saavuttaa päästövähennysten lisäksi muitakin etuja kuten kustannussäästöjä, kilpailuetua ja vetovoimaa.

Energiatehokkuus säästää rahaa ja vähentää päästöjä. Kestävä liikkuminen edistää kävelyä, pyöräilyä, joukkoliikennettä sekä tietoliikenneverkkojen kautta myös etätyön mahdollisuuksia. Kaikilla näillä on positiivisia ilmastovaikutuksia.

Ilmastosuunnitelman päivitys, toteutus ja seuranta

Kuntaan perustetaan ilmastotyöryhmä. Kunnan ilmastotyöryhmä päivittää ja seuraa ilmastosuunnitelman toteutumista kaksi kertaa vuodessa. Toimenpiteitä toteuttavat kaikki toimialat.

Ilmastosuunnitelman toimenpiteiden etenemisen seurantaan ja päivittämiseen käytämällä suunnitelman sisältyvää asiakirjaa. Seurannassa hyödynnetään indikaattoreita, joita tarkastellaan ja päivitetään tarvittaessa.

Esittelijä Tekninen johtaja Jylhä Juho

Päätösehdotus Elinympäristölautakunta käy läpi Rautjärven kunnan ilmastosuunnitelman, tekee siihen tarvittavat muutokset ja hyväksyy suunnitelman. Elinympäristölautakunta esittää suunnitelman edelleen kunnanhallitukselle.

Päätös Ilmastosuunnitelma käytiin läpi kokouksessa. Elinympäristölautakunta hyväksyi Rautjärven kunnan ilmastosuunnitelman ja esittää suunnitelman edelleen kunnanhallitukselle.

Kh 10.03.2025 § 44
76/00.04.01/2023

Valmistelija Harri Anttila, kunnanjohtaja
p. 0400 559 034, harri.anttila@rautjarvi.fi

Ympäristöministeriö on myöntänyt Rautjärvelle ja viidelle muulle Etelä-Karjalan kunnalle 100 % avustuksen ilmastosuunnitelman valmisteluun. Ilmastosuunnitelman valmistelu aloitettiin vuoden 2023 syksyllä ja työtä koordinoi Etelä-Karjalan liitto. Avustuksen saaminen edellyttää ilmastosuunnitelman hyväksymistä kunnanvaltuustossa.

Rautjärvelle on valmisteltu ilmastosuunnitelma vuosille 2025–2029 ja sen toteutumista tullaan seuraamaan vuosittain. Laadittu ilmastosuunnitelma sisältää Ilmastolain (423/2022) 14a §:n kunnan ilmastosuunnitelman mukaiset vaatimukset; tavoitteen ja toimet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen kunnassa, tiedot kasvihuonekaasupäästöjen kehityksestä kunnassa sekä tiedot suunnitelman toteutumisen seurannasta. Hankeprosessin aikana ilmastolaki on muuttunut ja velvoite ei koske enää kuntia. Ilmastosuunnitelma on nyt vapaaehtoinen, mutta Rautjärven osalta tarpeellinen myös Hinku-tavoitteen saavuttamisen toimenpideohjelmalla.

Ilmastosuunnitelmaan on kirjattu kaksi, Syken päästöskenaariotyökalun avulla linjattua päästövähennystavoitetta. Ensimmäisen tavoitteen mukaan Rautjärvi pyrkii vähentämään alueen kasvihuonekaasupäästöjä 60 % vuodesta 1990 vuoteen 2030. Toinen tavoite on päästöhyvitykset mukaan lukien pyrkiä vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuodesta 2007 vuoteen 2030 (ns. Hinku-tavoite).

Rautjärven kunta linjaa vuosien 2025–2029 tärkeimmiksi ilmastotyön painopisteiksi ja strategisiksi tavoitteiksi ilmastojohtamisen sekä energia- ja liikennesektorin keskeisimmät toimenpiteet. Lisäksi suunnitelma sisältää myös ilmastotyön muita tavoitteita.

Ilmastosuunnitelman toimenpiteiden valinnassa on tehty yhteistyötä keskeisten viranhaltioiden ja sidosryhmien kanssa. Toimenpide-ehdotuksia laadittaessa on otettu huomioon Rautjärven kunnan ympäristöohjelma, maakunnallinen Hiilineutraali Etelä-Karjala 2030 -tiekarttaluonnos sekä useat muut teemaan liittyvät toimenpideohjelmat ja selvitykset (Ks. täydentävä materiaali).

Kunnan henkilöstö, päättäjät, yhdistykset ja asukkaat ovat päässeet kertomaan ajatuksiaan ja toiveitaan kunnan ilmastotyölle mm. vastaamalla verkkokyselyihin. Hanke on ollut mukana Rautjärven kunnan kesätoritapahtumassa sekä järjestänyt Simpeleen koulun nuorille

ilmastopäivän. Ilmastosuunnitelmaluonnoksesta pyydettiin kommentteja 3.-21.2.2025 järjestetyllä julkisella kuulemisella sekä kuntalaispaneelien käsittelyssä.

Julkisessa kuulemisessa Rautjärven ilmastosuunnitelmasta tuli yhteensä neljältä henkilöltä kommentteja. Saadut kommentit sekä kuntalaispaneelissa käyty keskustelu on otettu huomioon ilmastosuunnitelman viimeistelyssä. Kunnanhallitus käsitteli muutokset iltakoulussaan 3.3.2025.

Hyväksytystä ilmastosuunnitelmasta laaditaan tiivistetty esitys, jonka avulla kuntalaiset voivat tutustua kunnan ilmastotyöhön.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Anttila Harri
Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää Rautjärven ilmastosuunnitelman 2025 - 2029 kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.